

Datum: 17. 2. 2021

Št. dokumenta: 007-1/2020-5

ZA POKLICNE IN SREDNJE STROKOVNE ŠOLE

PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE PRAKTIČNEGA POUKA IN PUD V DRUGEM DELU ŠOLSKEGA LETA 2020/2021

Dolgotrajno izobraževanje na daljavo je za poklicne in strokovne šole prineslo velike dodatne izzive, saj je bilo doseganje učnih ciljev praktičnega pouka oteženo, izvajanje praktičnega usposabljanja z delom pa omejeno. Številni učitelji vlagajo velike napore za čim bolj uspešno izvajanje praktičnega pouka na daljavo, razvijajo zanimive nove rešitve in učna gradiva, sodelujejo z delodajalci ter delijo primere dobre prakse. Kljub temu predvidevamo, da so dijaki zaradi večmesečnega pouka na daljavo trenutno slabše usposobljeni v praktičnih veščinah in je njihovo doseganje poklicnih kompetenc šibkejša ali nezadovoljivo glede na predvidene učne cilje.

Na CPI zbiramo podatke o obsegu in načinih izvajanja praktičnega izobraževanja, predloge rešitev in primere dobrih praks. Na osnovi razpoložljivih podatkov, zbranih do 10. februarja 2021, ocenjujemo, da je samo pri tretjini dijakov poklicnega in strokovnega izobraževanja doseganje operativnih učnih ciljev zadovoljivo, in sicer predvsem v tistih izobraževalnih programih, kjer za usvajanje poklicnih kompetenc dijaki ne potrebujejo posebnega učnega okolja, orodja, opreme, materialov ali surovin. Med programi so tudi pomembne razlike glede na možnosti vključevanja dijakov v praktično usposabljanje pri delodajalcih, ki je v številnih storitvenih dejavnostih skoraj popolnoma zastalo.

Ocena stanja na področju praktičnega izobraževanja v prvi polovici šolskega leta je bila namenjena predvsem strokovni argumentaciji, da se dijaki čimprej vrnejo v šole in da se poveča število izjem zbiranja v šolskih prostorih. V preostalem delu šolskega leta je po oceni številnih ravnateljev in učiteljev mogoče v veliki meri nadoknaditi izgubljeno ter doseči ustrezno poklicno usposobljenost dijakov. Pri tem je ključno, da se organizacija praktičnega pouka in PUD po vrnitvi dijakov v šole prilagodi, ob upoštevanju ugotovljenih primanjkljajev in v sodelovanju s socialnimi partnerji.

Dopolnjen odlok o začasni prepovedi zbiranja v VIZ omogoča, da se organizira izvajanje praktičnega pouka za manjše skupine dijakov, seveda ob jasno določenem protokolu uporabe specializiranih učilnic, kabinetov, šolskih delavnic in medpodjetniških izobraževalnih centrov (MIC).

Na šolah ste že večkrat izpostavili, da zmorete uspešno organizirati izvajanje praktičnega pouka za posamezne programe glede na pogoje v svojem okolju. Predlagamo, da pri tem upoštevate še naslednja priporočila:

- Na začetku namenite dovolj časa pogovoru z dijaki, ki naj povedo svoje izkušnje o učenju na daljavo. Ocenijo naj način dela in skupaj preverite, kako so uspeli dosežati načrtovane učne cilje. Poskrbite, da dobite povratno informacijo od vsakega posameznika.

- Obvestite starše dijakov o načrtovani dinamiki dela, posebnostih in spremembah ustaljenega pedagoškega dela do konca šolskega leta. Izberite način obveščanja, ki se za razred izkaže kot najbolj učinkovit.
- Za dijake s pomočjo svetovalne službe organizirajte dodatno podporo spodbujanja socialne vključenosti in različne oblike učne pomoči (medvrstniška pomoč ali organiziran dopolnilni pouk). Pri tem velja posebno pozornost nameniti dijakom iz ranljivih skupin.
- Ob povratku dijakov v šolo izpostavite glavne cilje programskih enot v tekočem šolskem letu. Ponovno predstavite načrt ocenjevanja znanja (terminski plan ocenjevanja znanja, zviševanje ocen ali popraviljanje negativnih ocen) ter morebitne posebnosti pri načrtovanem ocenjevanju znanja. Dijake jasno seznanite z vsemi obveznostmi, ki jih morajo opraviti za uspešno opravljen letnik ali zaključek izobraževanja.
- Priporočamo, da pri dijakih preverite doseganje minimalnih standardov znanja, da odkrijete morebitne vrzeli v znanju in praktičnih spretnostih.
- Na osnovi ugotovljenih vrzeli v znanju in spretnostih premislite načrt dela in skušajte zastavljene učne cilje načrtovati s pomočjo problemsko orientiranih nalog oziroma realnih delovnih situacij, s katerimi se bodo dijaki srečevali v neposrednem poklicnem delu.
- Postavite kriterije za morebitno neopravljeno praktično usposabljanje z delom (PUD), pri čemer naj bo doseganje načrtovanih operativnih učnih ciljev PUD (pripravi strokovni aktiv) pred načrtovanim časovnim obsegom. Prilagoditev PUD v izobraževalnih programih SPI je lahko vsebinska in časovna.
- Če učitelj ali dijak pri določenem modulu ugotovi vrzeli ali primanjkljaje pri praktični usposobljenosti, naj šola organizira dodatne termine za praktični pouk, kjer se lahko doseganje operativnih učnih ciljev, s poudarkom na doseganju minimalnih standardov znanja, prilagodi individualnim potrebam dijakov v okviru manjših skupin. Dodatni termini praktičnega pouka so praviloma organizirani izven rednega pouka. Na CPI se zavzemamo, da bi bilo za morebitne dodatne obremenitve učiteljev in mentorjev zagotovljeno tudi dodatno financiranje.

Na CPI bomo še naprej spremljali uspešnost doseganja učnih ciljev po programih in šolah ter vas pri tem prosimo za sodelovanje. Prepričani smo, da lahko vsi deležniki srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja skupaj oblikujemo rešitve, ki bodo zagotovile, da se med dijaki ne bo povečal delež osipnikov, da bodo vsi dijaki uspešno nadoknadili izgubljeno v času pouka na daljavo ter da bodo dijaki zaključnih letnikov dosegli predvideno poklicno usposobljenost in uspešno zaključili izobraževanje.

Boris Klančnik
svetovalca za področje praktičnega izobraževanja

Helena Žnidarič
vodja Središča za razvoj poklicnega izobraževanja

mag. Janez Damjan
direktor